

MATERIALELE CONFERINȚEI

științifice cu participare internațională

„FARMACIA ETICĂ: ISTORIE, REALITĂȚI ȘI PERSPECTIVE”

dedicată memoriei **Vasile Procopișin** –

Patriarhul farmaciei Moldave, doctor habilitat în

științe farmaceutice, profesor universitar și

Nadejda Ciobanu, doctor în științe farmaceutice,

conferențiar universitar

Chișinău 19-21 aprilie 2018

CONFERINȚA

organiată de
Catedra de farmacie socială „Vasile Procopișin”

sub patronatul
**Universității de Stat de Medicină și Farmacie
”Nicolae Testemițanu”
Facultății de Farmacie**

cu suportul
Asociației Farmaciștilor din Republica Moldova

"Farmacia etică: istorie, realități și perspective", conferință științifică cu participare internațională (2018 ; Chișinău). Conferința științifică cu participare internațională "Farmacia etică: istorie, realități și perspective" : dedicată memoriei Vasile Procopișin - Patriarhul farmaciei Moldave, doctor habilitat în științe farmaceutice, profesor universitar și Nadejda Ciobanu, doctor în științe farmaceutice, conferențiar universitar,

Chișinău 19-21 aprilie 2018. - [Chișinău] : S. n., 2018 (Tipogr. "Imprint Star"). - 267 p. : fig., tab.

Antetit.: Univ. de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu", Fac. de Farmacie, Catedra de Farmacie Soc. "Vasile Procopișin". - Texte : lb. rom., engl. - Rez.: lb. rom., engl. - Referințe bibliogr. la sfârșitul art. - 100 ex.

ISBN 978-9975-3159-5-1.

615:378.661(478-25)(082)=135.1=111

F 23

PRINCIPII ALE FARMACIEI ETICE

Vladimir SAFTA^{*ii}

*Catedra de farmacie socială „Vasile Procopișin”, Universitatea de Stat de
Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Republica Moldova*

96 Autor corespondent*: vladimir.safta@usmf.md

Introducere. “Principiul reprezintă elementul fundamental al ideii legii de bază pe care se întemeiază o teorie științifică, un sistem politic, o normă de conduită etc.” [1] Unele elemente ale principiilor farmaciei etice se regăsesc în Carta Farmaciei Europene [2], codurile deontologice ale farmacistului [3,4], însă studiile integrate care să pună în evidență principiile farmaciei etice, în literatura de specialitate nu se întâlnesc.

Scop. Definirea principiilor farmaciei etice și a conținutului lor succint.

Material și metode. În calitate de material a servit situația farmaceutică din Republica Moldova. Metode: Analiza logică, analiza de conținut, comparația.

Rezultate și discuții. În baza analizei sistematice a situației farmaceutice din Republica Moldova și având în vedere conținutul și rolul noțiunii de “principiu”, pentru analiză și discuții se propun următoarele șapte principii ale farmaciei etice.

1. *Principiul „primum non nocere”.* Este considerat ca o formulă modernă a jurământului lui Hipocrate. A fost lansat în 1975 la Geneva de către asociația medicală mondială și considerat că acest principiu trebuie să fie respectat nu doar de medici ci și de farmaciști.

2. *Principiul legalității.* În mod direct etica nu se înscrie în norme juridice, însă normele juridice într-un mod indirect reglementează normele eticii și deontologiei farmaceutice, respectarea cărora de către farmaciști asigură un nivel obligatoriu al calității actului farmaceutic profesionist, etic; ex.: respectarea drepturilor pacientului.

3. *Principiul complianței.* Farmacistul este obligat să prevină pacientul de orice inițiativă personală de a modifica tratamentul medicamentos prescris de medic (Rx) sau recomandat de medic/farmacist (OTC)

4. *Principiul colaborării* presupune colaborarea medic-farmacist-pacient (consumatori de medicamente) în vederea obținerii beneficiilor pentru sănătatea pacientului. Acest principiu se bazează încă pe unul mai general –

ⁱⁱ Autorul solicită opinii și discuții la tema principiilor farmaciei etice, conținutul și respectarea lor în Republica Moldova, manifestarea în alte țări

cel al unității dintre asistență medicală și cea farmaceutică, între medicină și farmacie, între întregul sistem medical și cel farmaceutic.

5. *Principiul îngrijirii farmaceutice* stabilește rolul și grija permanentă a farmacistului pentru asigurarea utilizării raționale a medicamentului, bazată pe respectarea regulilor de bună practică de farmacie. Aspectul etic al acestui principiu se manifestă în procesul de prestare a multiplelor servicii farmaceutice: esențiale, consolidate, avansate.

6. *Principiul profilaxiei*. În domeniul medicinei profilaxia este considerată principiul fundamental al asigurării sănătății. Farmacistul în procesul de prestare a serviciilor farmaceutice are posibilitatea și este obligat să aplice acest principiu, în special prin prestarea serviciului esențial "promovarea modului sănătos de viață".

7. *Principiul universalității* reprezintă respectarea de către farmacie a tuturor principiilor universale ale eticii în relațiile cu pacienții consumatori de medicamente, în procesul de comunicare cu pacienții, medicii, colegii de breaslă cum ar fi: onestitate, grijă, respect, corectitudine, responsabilitate, sollicitudine, excelență, integritate, leadership, etc.

Concluzie S-au definit șapte principii ale farmaciei etice, respectarea cărora ar putea servi drept bază pentru asigurarea bunei calități a actului farmaceutic contemporan.

Cuvinte-cheie: farmacie, principiu, etică.

Bibliografie

1. Dicționarul explicativ al limbii române. DEX ,16 Dicționarul explicativ al limbii române, ediția a II-a revăzută și adăugită, Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan”, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2016, 1353 p.
2. Carta Farmaciei Europene.
3. Codul deontologic al farmacistului Monitorul Oficial nr. 490 din 15 iulie 2009 (<http://www.monitoruljuridic.ro/act/codul-deontologic-din-15-iunie-2009-al-farmacistului-emitent-colegiul-farmacistilor-din-romania-publicat-n-monitorul-oficial-nr-490-109599.html>)
4. Hotărârea Guvernului RM Nr. 192 din 24.03.2017 cu privire la aprobarea Codului deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului, Monitorul Oficial Nr. 92-102 din 31.03.2017

PRINCIPLES OF ETHICAL PHARMACY

Vladimir SAFTA

Department of social pharmacy „Vasile Procopișin”, State University of Medicine and Pharmacy „Nicolae Testemitanu”, Republic of Moldova

98

Introduction. „The principle is the fundamental element, the idea, the basic law on which a scientific theory, a political system, a norm of conduct, etc.” is based [1]. Some elements of the principles of ethical pharmacy are found in the European Pharmacy Charter [2], deontological Codes of the pharmacist [3, 4], but there are not integrated studies that highlight the principles of ethical pharmacy in the literature.

Aim of the study. Defining the principles of ethical pharmacy and their concise content.

Material and methods. As a material was used the pharmaceutical situation in the Republic of Moldova. Methods: logical analysis, content analysis, comparison.

Results and discussions. Based on the systematic analysis of the pharmaceutical situation in the Republic of Moldova and considering the content and the role of the notion of “principle”, the following seven principles of ethical pharmacy are proposed for analysis and discussion.

1. *The principle of “primum non nocere”.* It is considered as a modern formula of the Hippocratic Oath. The World Medical Association launched it in Geneva in 1975 and I believe that this principle must be respected not only by physicians but also by pharmacists.

2. *Principle of legality.* Directly, ethics is not a part of legal norms, but these, indirectly, regulate the norms of pharmaceutical ethics and deontology, the observance of which by pharmacists ensures a mandatory level of the quality of the ethical and professional pharmaceutical act; eg: respecting patient rights.

3. *Principle of compliance.* The pharmacist must prevent the patient about taking any personal initiative to alter the prescribed drug treatment (Rx) or recommended by the doctor/pharmacist (OTC)

4. *The principle of collaboration* involves physician-pharmacist-patient (medicine users) collaboration to obtain benefits for the patient’s health. This principle is based on a more general one – that one of unity between health and pharmaceutical care, between medicine and pharmacy, between the entire medical and pharmaceutical system.

5. *The principle of pharmaceutical care* establishes the role and constant care of the pharmacist to ensure the rational use of medicines, based on compliance with good pharmacy practice. The ethical aspect of this principle is followed up in the process of providing multiple pharmaceutical services: essential, consolidated, advanced.

6. *The principle of prophylaxis*. In the field of medicine, prophylaxis is considered the fundamental principle of health assurance. The pharmacist has the opportunity and is bound to apply this principle during pharmaceutical services, especially by providing the essential service of “promoting healthy lifestyles”.

7. *The principle of universality* is the observance by the pharmacy of all universal principles of ethics in the relationships with patients who administrate medicines, in the process of communication with patients, doctors, colleagues, such as: honesty, care, respect, fairness, responsibility, solicitude, excellency, integrity, leadership, etc.

Conclusion. There have been defined seven principles of ethical pharmacy that could serve as a foundation for ensuring the good quality of contemporary pharmaceutical act.

Keywords: pharmacy, principle, ethics

Bibliography:

1. The explanatory dictionary of the Romanian language. DEX '16 The explanatory dictionary of the Romanian language, 2nd ed., Romanian Academy, Institute of Linguistics „Iorgu Iordan”, Univers Enciclopedic Gold, 2016, 1353 p.
2. European Pharmacy Charter.
3. Deontological Code of pharmacist. Monitorul Oficial no. 490 from 15 July 2009 (<http://www.monitoruljuridic.ro/act/codul-deontologic-din-15-iunie-2009-al-farmacistului-emitent-colegiul-farmacistilor-din-romania-publicat-n-monitorul-oficial-nr-490-109599.html>)
4. Decision no. 192 from 24.03.2017 about the approval of Deontological Code of doctors and pharmacists Monitorul Oficial no. 92-102 from 31.03.2017